

Jelnyelvi lingvisztika és didaktika szakirányú továbbképzési szak

I. A szakirányú továbbképzés neve:

Jelnyelvi lingvisztika és didaktika szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH-FHF/33-1/2010.

IV. A létesítő intézmény neve:

Miskolci Egyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

Jelnyelvi lingvisztika és didaktika szakirányú továbbképzési szak

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Jelnyelvoktató

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Bölcsészettudomány képzési terület

4. A szakirányú továbbképzésre történő felvétel feltétele:

Bármely képzési területen, alapszakon szerzett felsőfokú végzettséggel rendelkező hallássérült személy.

5. A képzési idő:

3 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

90 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzés célja a diplomás siket személyek bekapcsolódása a leendő jelnyelv szakos hallgatók (BA/MA szintű) képzésébe.

A jelnyelvet anyanyelvi szinten ismerő hallássérült személy a szakirányú továbbképzés során szerzett nyelvtudományi és didaktikai-metodológiai ismeretek birtokában olyan szakemberré válik, aki segíteni tudja a formálódó jelnyelvi BA/MA képzést. A képzés azért hiánypótló jelentőségű, mert diplomás siket személyek a hallássérült személyekkel foglalkozó tanárok képzésébe eddig nem kapcsolódhattak be.

Elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek:

Az alapozó tárgyak révén a hallgatók ismereteket szereznek a kommunikációelmélet, a pszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia tárgykörében.

A jelnyelvhez kapcsolódó előadások és szemináriumok során

- a. a jelnyelv anyanyelvi szintű használói tudatos jelnyelv-használóvá válnak, akik ismereteiket tovább bővítik, például a jelnyelvi tudományos szaknyelv és a nemzetközi jelnyelv megismerésével;
- b. tisztába jönnek a jelnyelv számos neurolingvisztikai, pszicholingvisztikai, továbbá szociolingvisztikai vonatkozásával;
- c. elmélyíthetik ismereteiket a jelnyelv fonológiájának, morfológiájának és szintaxisának tárgykörében;
- d. megismerkednek a jelnyelvi kutatások legújabb eredményeivel;
- e. a fenti, a jelnyelvre vonatkozó lingvisztikai tudásukat továbbadni is képesek;
- f. a siket közösség tagjaiként áttekintést nyernek továbbá a siket kultúra kialakulásáról és fejlődéséről, továbbá a jelnyelvvvel, annak oktatásával kapcsolatos felfogások történetéről.

A pedagógiai tárgyak révén ismeretekkel vértéződnek fel a pedagógiai pszichológia, a didaktika, az idegen nyelvek tanítása, a jelnyelv oktatásának metodikáját illetően, továbbá hospitálásokon vesznek részt, s az iskolai gyakorlat keretében maguk is tartanak órákat; a legfontosabb azonban: megtanítani a siket diplomás személyeket tanítani, a jelnyelv tanításának speciális igényeire való tekintettel.

Személyes adottságok, készségek:

A szakirányú továbbképzési szakon végzettek képessé válnak:

- az elsajátított ismeretek és készségek, továbbá tantárgyi ismereteik és eredendő jelnyelvi kompetenciájuk birtokában – mindenekelőtt a pedagógiai tárgyak elsajátítása nyomán, a jelnyelv oktatásán túl – a jelnyelven és a jelnyelvről való oktatásba való bekapcsolódásra;
- a tanulás- és tanításelméletekkel, valamint az oktatásmódszertannal megismerkedve a minél nagyobb hatékonysággal való tanításra;
- a konkrét oktatási feladatok megoldásán túl tananyagfejlesztésre;
- a kisebbségi nyelvhasználat kérdéskörének értő kezelésére;
- a jelnyelvhasználat és a siket közösség kulturális identitásának erősítésére;
- a felnőttképzés külön kívánalmainak való megfelelésre;
- ön- és továbbképzésre a jelnyelvoktatás területén;
- publikációk készítésére.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A szakirányú továbbképzési szakon végzettek képesek alkalmazni a képzésben elsajátított ismereteket.

Azaz képesek:

- az idegen nyelvek oktatásának hagyományaival és jelenével, valamint módszereivel megismerkedve mindezt a jelnyelv mint kisebbségi nyelv tanítása során felhasználni;
- gyakorlatokat, feladatokat megfogalmazni; tananyagot tervezni, tankönyv szerkesztésében részt venni;
- az iskolai órák látogatása, a tapasztaltak megbeszélése nyomán maguk is órákat tartani, másoknak a jelnyelvi óra speciális problémáit bemutatni;
- hatékonyan közreműködni a siket tanulók kétnyelvű, azaz bilingvis képzésének a bevezetésében;

8. kapcsolatot teremteni a magyar nyelv és a jelelt magyar nyelv, valamint a magyar jelnyelv között.

A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek:

Alapozó ismeretek a kommunikáció, a pszichológia és a szociológia, továbbá a kulturális antropológia tárgyköréből: 12 kredit

A jelnyelvre, a jelnyelvi kultúrára vonatkozó nyelvi-nyelvészeti ismeretek: 31 kredit

Pedagógiai, pedagógia pszichológiai, didaktika és metodológiai ismeretek, beleértve a hospitálást és gyakorló iskolában tartott órákat is: 22 kredit

Ismeretek a magyar nyelvről, az írásbeli kifejezőképesség és a helyesírás fejlesztése: 15 kredit

4. A szakdolgozat kredit értéke: 10 kredit